

**QORAQALPOG'ISTON
RESPUBLIKASI
EKOLOGIYA VA
ATROF-MUHITNI
MUHOFAZA QILISH
QO'MITASI**

**QARAQALPAQSTAN
RESPUBLIKASÍ
EKOLOGIYA HÁM
QORSHAĞAN
ORTALÍQTÍ QORĞAW
KOMITETI**

230100 Nökis qalası, Tań nuri №181-úy Tel.: (361) 224-08-77, Faks.: 224-19-51
el pochta: nukus@uznature.uz; rktabiat@exat.uz

2021 jıl “1” iyul

№ 0а/18-12-1494

Nökis qalası

**Қарақалпоғистон Республикаси
Вазирлар Кенгашига**

2021 йил 24 июнь кунги
6/1390-сонли хат юзасидан

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 27 майдаги “2021-2022 йилларда Қарақалпоғистон Республикаси табиий-хомашё ва минерал ресурсларини чуқур қайта ишлаш бўйича хомашё базасини кенгайтириш ҳамда шу асосда қўшилган қиймат занжирини яратишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 327-сон қарорига мувофиқ 2021 йил 1 июндан бошлаб, артемия цисталарини қайта ишлаш квоталарини тасдиқлаш ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида тақсимлаш, артемия цисталарини йиғиш, қайта ишлаш, шунингдек, артемия цисталари ва қайта ишланган маҳсулотни тижорат мақсадида айлантиришда қонунчилик ҳужжатларига риоя этилишининг назоратини ташкил қилиш Махсус комиссия томонидан амалга оширилиши белгиланган.

Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 8 июлдаги “Ов қилиш ва овчилик хўжалиги тўғрисида”ги 627-сон Конуни 23-моддасига асосан, ёввойи ҳайвонларни овлашга рухсат этилган даврда йўл кўйилади. Мазкур Конуннинг 2-ИЛОВАсида артемия цисталарини йиғиб олишга (овлаш) муддатлари 16 июльдан 31 март оралиғи белгиланган.

Ўзбекистон Респубблакаси Фанлар Академияси Қарақалпоғистон бўлими Қорақалпоқ табиий фанлар илмий-тадқиқод институтининг сўнгги беш йилдаги Орол денгизи қирғоқларидан артемия цисталарини йиғиб олишга берган хulosаларини таҳлил қиласидан бўлсак Орол денгизида артемия популяциясининг ривожланиш динамикаси ва сони тўғрисидаги кўп йиллик

тадқиқотлар натижасида артемиянинг ҳар бир авлодининг ривожланишидаги барча ўсиш босқичлари, сони, биомассаси ва яшовчанлиги ўрганилган.

Совуқ иқлим шароитидаги артемиянинг репродуктив биологияси қишлиб чиқкан цисталарнинг атроф-муҳит шароитлари қулай бўлган баҳор ойларида популяцияни ривожлантиришига яхши имконият яратади. Артемиянинг йиллик репродуктив потенциалига унинг туғилиши, ўсиши, яшовчанлиги ва репродукция бошланиши муҳим аҳамиятга эга. Натижалар шуни кўрсатадики, 1 литрда 0,5 дан 5 та цистагача бўлиши баҳорги популяциянинг муваффақиятли ривожланиши учун етарли миқдорни ташкил этади.

Биринчи авлоднинг ўсиб етилиши вақти 40-45 кунни ташкил этади. Ювенил особлар май ойида пайдо бўлади. Жинсий жиҳатдан етилган особларни биринчи бўлиб июнъ ойи бошларида санаш мумкин. Йил давомида артемия популяциясининг ривожланишида 3-4 авлоднинг бўлиши тасдиқланган.

Наъмуналар таҳлили асосида, йил давомида урғочи жинсдаги особлар репродукциясида катта фарқ мавжудлигини хulosа қилиш мумкин. Дастребларни биринчи бўлиб санаш мумкин. **Циста қўйиш йўли билан қўпайиш жараёни июль-август ойларидан бошланиб сентябрь-октябрь** ойларигача давом этади: репродукциянинг 90 фоизи шу тарзда содир бўлади.

Юқоридагиларга асос Орол денгизидаги ноёб умуртқасиз жонивор артемияларнинг популяциясига заарар етказмаслик мақсадида артемия цисталарини йифиб (овлаб) олишни октябр ойидан бошлаш мақсадга мувофиқлигини маълум этамиз.

Раис биринчи ўринбосари

М. Жоллыбеков